

ДОСЛІДЖЕННЯ ПИТАННЯ РОЗРОБКИ МОДЕЛІ ФАХІВЦЯ

Бятова Н. О., аспірант, Залога В. О., професор,

Івченко О. В., доцент, СумДУ, м. Суми

На теперішній час, розвиток становлення української держави залежить від підготовки висококваліфікованого персоналу в різних сферах економіки. Основним завданням нашої держави є прагнення до інтеграції в європейський освітній простір, в центрі уваги якого перебуває концепція якості системи вищої освіти. Одним з шляхів становлення України, як держави – лідера, є вирішення науково-практичної проблеми з підготовки в умовах швидкозмінних вимог сьогодення якісних висококваліфікованих інженерних кадрів. Одним з шляхів вирішення цієї проблеми є розробка рекомендацій щодо моделювання професійної та соціальної діяльності фахівців – розробка моделі фахівця, відповідно до якої повинна бути організована діяльність ВНЗ, щодо його підготовки. Метою роботи є встановлення основних складових, що входять до моделі фахівця на основі проведення досліджень різних наукових підходів щодо розробки моделі фахівця.

В якості поняття «модель фахівця» розуміється опис того, до чого має бути придатний фахівець, тобто до виконання яких функцій він повинен бути підготовлений та які якості повинен мати. Виходячи з цього поняття, модель фахівця виступає, як певний перелік всіх тих вимог, які висуває практика до випускника вузу з інженерної спеціальності. Така модель безпосередньо впливає на структуру навчального процесу та на процеси управління якістю навчального процесу при підготовці конкурентоспроможних випускників вузу.

В ході проведених досліджень встановлено, що модель фахівця можна представити трьома окремими моделями (підмоделями), взаємодоповнюючих одна одну: модель діяльності фахівця, модель особистості фахівця, модель підготовки фахівця. Визначено фактори що впливають на кожну з них: ринок праці (запити роботодавців), вимоги до кваліфікації (на нормативному рівні), прогноз на майбутнє (зона найближчого розвитку кваліфікації), можливості освітньої установи (наявність необхідної технічної бази і педагогічних кадрів), фактори зовнішнього середовища (економічні, соціальні, політичні, культурні, технологічні). Під впливом саме цих факторів формуються основні складові моделі фахівця: знання, уміння, навички та детальний опис усіх особистісних якостей спеціаліста, які необхідні для вирішення складних професійних завдань в реальних економічних, екологічних і соціокультурних умовах.

Встановлено, що для здійснення високоякісної підготовки фахівців в сучасних умовах необхідно використовувати інструментарій моделювання його професійної, соціальної та особистої діяльності. На основі експертних оцінок запропонована система факторів, що впливають на моделі фахівця та встановлено ступень їх впливу при реалізації моделювання конкретної діяльності фахівця.